

Держава повинна фінансувати продуктивні інвестиції. Розвиток внутрішнього ринку державних цінних паперів, особливо ринку довгострокових фінансових інструментів, створює умови для зниження валютних ризиків і ризиків рефінансування боргу. Повноцінно функціонуючий ринок державних цінних паперів виступає каталізатором подальшого розвитку фінансового ринку. Отже, державні облігації є необхідним фінансовим інструментом, який при належному використанні дає змогу державі спрямовувати інвестиційні потоки в необхідних напрямках та покривати частину видатків бюджету.

Список використаних джерел:

1. Озеровъ И.Х. Основы финансовой науки. / И.Х. Озеровъ; Выпуск II. Курс лекций, читаный въ Московском университѣтѣ. 4-е изд., доп.-М., 1914.-738 с.
2. IMF Fiscal Monitor -- Now Is the Time: Fiscal Policies for Sustainable Growth -- April 2015 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/fm/2015/01/fmindex.htm>

УДК: 336.71(477)

Білошанка В.С.

к.е.н., доцент,

*доцент кафедри банківської справи
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ВДОСКОНАЛЕННЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ НБУ В УМОВАХ ВИХОДУ З КРИЗИ

Банківська криза в Україні, що є складовою загальної фінансово-економічної кризи, зумовлена негативним впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. На розвиток кризових явищ у банківській системі України вплинула недосконала внутрішня макроекономічна і зовнішньоекономічна політика на тлі економічного спаду і високого інфляційного тиску на економіку; низька капіталізація банків; тривала кредитна експансія на тлі високих кредитних ризиків і неналежного рівня управління ними; існування розривів між зростанням кредитів і ВВП; істотна залежність банків від зовнішніх запозичень в умовах світової кризи ліквідності; недосвідченість банківських менеджерів; банківська паніка, викликана недовірою вкладників до банків, що супроводжувалася масовим вилученням коштів з рахунків і згортанням міжбанківського кредитування.

Зацікавленість центрального банку в абсолютному функціонуванні банківської системи тісно пов'язана з головною роллю, яку банки відіграють в розвитку монетарної політики. Криза банківської системи може призупинити або перешкодити передачі імпульсів грошово-кредитної політики в реальну економіку. Штучне збільшення ціни активів чи кредитні буми можуть підірвати основу цінової стабільності на середньо- чи довгострокову перспективу.

Центральний банк зацікавлений у безкризовому розвитку банківської системи ще й тому, що потреба окремих учасників фінансового ринку в ліквідності може виникати й зростати з приходом шоків та дисбалансів. На інтегрованих фінансових ринках така нестача ліквідності може досить швидко

поширюватись, а коли вона досягає важливих учасників ринку, то має негативний вплив на банківську систему в цілому.

Регуляторний ресурс центральних банків є одним із визначальних факторів посткризової стабілізації фінансових ринків. М'яка грошово-кредитна політика (політика «кількісного пом'якшення»), яка реалізується сьогодні провідними центробанками світу, передбачає стимулювання економічного розвитку і пожвавлення кругообігу активів за допомогою відповідних інструментів пропозиції грошей. Центральні банки відповіли на кризу, забезпечуючи фінансування в іноземній та національній валютах. При цьому у виборі цілей м'якої грошово-кредитної політики центральні банки надають перевагу низьким процентним ставкам й купівлі державних цінних паперів.

Вектор дій Національного банку України в період після кризи 2008р. спрямовувався на підтримку ліквідності банківської системи України. Антикризова переорієнтація грошово-кредитної політики відображалася в активізації механізмів рефінансування, змін у політиці резервування, стримування відпливу коштів за межі банківської системи з варіативним використанням інтервенційних інструментів [1].

Ключовим завданням Національного банку України у посткризовий період слід вважати максимально можливе пом'якшення впливу світової фінансової кризи на українські банки, підвищення їх стійкості, посилення довіри до них. Плануючи заходи грошово-кредитної політики, НБУ слід враховувати наступні чинники: 1) об'єктивний і, ймовірно, довгостроковий характер глобальних кризових процесів; 2) комплексний характер внутрішніх чинників інфляції; 3) проблеми банківської системи; 4) девальвацію української валюти, що пов'язана з погіршенням фундаментальних показників та ситуацією на світових валютно-фінансових ринках.

Ключовими напрямами заходів Національного банку України щодо підвищення стійкості банківської сфери є: посилення нагляду за якістю капіталу банків, ліквідністю та ризиками; підвищення прозорості діяльності банків; підвищення оперативності реагування банків на заходи органів регулювання і нагляду [2]. При цьому Національний банк України намагається врахувати, що основні дії центральних банків країн світу в посткризовий період направлені на перехід від антиінфляційної до стимулюючої політики шляхом: стимулювання економічного зростання і розширення доступу до кредитних ресурсів; прагнення не допустити дефляції; стабілізації внутрішнього ринку (через процентну ставку); стабілізації платіжного балансу; підвищення ефективності державної економічної політики.

Антикризові монетарні інструменти Національного банку України будуть успішними лише за підтримки їх виваженою фіскальною політикою. Цьому сприятимуть, зокрема, коректна політика управління бюджетними коштами, узгодження заходів Міністерства фінансів щодо розміщення тимчасово вільних коштів серед комерційних банків з діями НБУ та розробка механізмів використання їх для стабілізаційних цілей [3].

Також важливою є коректна інформаційна політика, яка має знижувати рівень інфляційних і курсових очікувань, підвищувати довіру до банківської системи та дій НБУ. Для вирішення цієї проблеми доцільно підвищувати рівень поінформованості населення щодо орієнтирів курсової динаміки, оперативно висвітлювати ситуацію в банківській сфері і обґрунтовувати застосування комплексу заходів грошово-кредитної політики.

Список використаних джерел:

1. Сидоренко О. Ю. Роль звіту про фінансову стабільність у діяльності центрального банку // Вісник ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ». – Суми, 2010. – С. 244–256.
2. Бахолдин А. Финансовая стабильность, денежно-кредитная политика и банковские риски / А.А. Бахолдин // Финансы и кредит. — 2007.— № 5 (245). — С. 59—61.
3. Сомик А. Еволюція основних засад грошово-кредитної політики в аспекті визначенні монетарного та валютного режимів /А. В. Сомик. //Вісник Української академії банківської справи. – 2013. - № 1(34). - С. 37- 44

УДК 336

Білявська А.Ю.

*аспірант кафедри фінансові ринки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

СУЧАСНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В КРАЇНАХ ЄВРОСОЮЗУ

У зв'язку із ускладненням міжнародних відносин у 2014 – 2015 роках вплив світової економічної кризи позначився на стані державних фінансів зарубіжних країн, призвів до зростання дефіцитності бюджетів та абсолютної суми державного боргу. Обмеженість власних ресурсів, неефективне використання кредитів, порушення строків виконання боргових зобов'язань на тлі загострення негативних кризових і посткризових тенденцій обумовили значне зростання обсягу світової заборгованості.

Вивченням проблеми утворення державної заборгованості та функціонування системи державних позик були предметом вивченням таких вчених, як Барановський О.І. Василик О.Д., Вахненко Т.Г., Опарін В. М., Федосов В.М., Бондарук Т.Г., Козюк В.В. та інші.

Негативний вплив боргової кризи на стан національних економік, зростаюче напруження на суверенних боргових ринках зони євро, слабкість світової економіки підвищують ризики погіршення ситуації в майбутньому. Як констатує В.Ю. Дудченко, наразі економіка більшості країн світу характеризується наявністю великого державного боргу. Уряди розвинених країн та країн, що розвиваються, залучають грошові ресурси з фінансових ринків через державні запозичення з метою фінансування зростаючих бюджетних витрат, покриття бюджетних дефіцитів. Великі розміри і швидке зростання державного боргу у більшості країн надає важливості питанню розробки підходів регулювання функціонування внутрішнього ринку довгострокового ринку державних запозичень в країнах Європи [1]

Внутрішні запозичення органів місцевого самоврядування країн ЄС є додатковим способом залучення коштів місцевими бюджетами, але, на відміну від інших доходних джерел, обов'язково передбачає дотримання визначених